

Naarden, Muiden, Bussum:

Wel-‘varend’ wonen, werken en wel-‘zijn’ in een groots gebied

Visie op de nieuwe gemeente Naarden-Muiden-Bussum

Wij zien in de nieuwe gemeente Naarden-Muiden-Bussum de meest aantrekkelijke woon- en verblijfsomgeving in de Metropoolregio Amsterdam. Een gemeente met een hoog voorzieningenniveau voor wonen, recreëren, werken en ondernemen. Wij zien de nieuwe gemeente als een krachtige speler in de regio Gooi en Vechtstreek. Een gemeente die structureel inzet op duurzaamheid. Waar inwoners in hun kracht staan en zelf (mede) vormgeven aan hun eigen leefomgeving, samen met de gemeente. Een gemeente die financieel gezond is, kosteneffectief en van hoge kwaliteit, en die continu werkt aan het verbeteren van dienstverlening aan inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers.

Wij zien een groene, duurzame gemeente met een rijke cultuurhistorie, waarin opgroeien, wonen en verblijven een lust is. Een gemeente waar het goed ondernemen is. Waarin de identiteit van de verschillende kernen behouden blijft en die tegelijkertijd onderdeel is van het grotere geheel. Waar recreanten, cultuur- en natuurliefhebbers vanuit de nabije regio en vanuit de rest van Nederland genieten van de veelzijdigheid van onze gemeente. Een gemeente waar gastvrijheid in balans is met de relatief rustige woonomgeving.

Wij zien een samenleving waarin iedereen mee kan doen en verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen omgeving en voor elkaar. Een samenleving waarin mensen die meer moeite hebben met meedoen, ondersteund worden in hun deelname. Met een moderne, professionele, lokale overheidsorganisatie die de krachten in de samenleving mobiliseert met het oog op het verder ontwikkelen en versterken van de kwaliteit van wonen en (samen)leven.

Wij zien de nieuwe gemeente Naarden-Muiden-Bussum als een cadeau aan de regio Gooi- en Vechtstreek. Waarvan de uitzonderlijke woon- en leefomgevingskwaliteit van grote en strategische waarde is voor het stedelijk gebied in de regio Utrecht-Amersfoort-Almere-Amsterdam. Wij zien een woon- en leefgebied voor bijna 60.000 inwoners, die vanuit dit gebied hun bijdrage leveren aan het economische, culturele en wetenschappelijke kloppend hart van de Randstad. Wij zien een gemeente die als tweede gemeente in de regio, de verantwoordelijkheid neemt om te komen tot verdere samenwerking binnen de Regio Gooi- en Vechtstreek.

Missie Naarden-Muiden-Bussum

De missie voor de nieuwe gemeente Naarden-Muiden-Bussum is kort gezegd: borging, versterking en ontwikkeling van de hoge kwaliteit van wonen, werken en samenleven in een groots gebied.

Deze missie bouwt voort op die van de huidige gemeenten. De schaalvergroting door de fusie biedt nieuwe kansen om deze missie te realiseren. Wij bieden meer kwaliteit van bestuur en organisatie. Wij zijn minder kwetsbaar en hebben meer mogelijkheden om kosteneffectief diensten aan te bieden. Ondanks de schaalvergroting houden we oog voor het belang van de kleinschaligheid van wijken en kernen.

Door de schaalvergroting zal de nieuwe gemeente zorgen voor een invloedrijke positie in het krachtenveld van en de samenwerking binnen de regio Gooi- en Vechtstreek, de Metropoolregio Amsterdam, de provincie en het rijk.

Hoofdopdrachten

Om de missie waar te maken moet de nieuwe gemeente vanaf 2016 keuzes maken op strategie, beleid en financiën. Nu al dienen de gemeenteraden richtingen te bepalen ten behoeve van de globale vormgeving van dienstverlening, bestuur en organisatie, zodat op 1 januari 2016 de basis hiervoor op orde is. Hierbij zullen belangrijke keuzes en dilemma's op tafel komen; niet alles kan altijd tegelijk. Niet alleen moet de gemeente haar opdrachten uitvoeren met krappere wordende middelen, zonder dat de behoeften en aspiraties van inwoners van de lokale samenleving verminderen. Ook kan zij de kennis en kwaliteiten die aanwezig zijn in de samenleving beter benutten. Er ligt dus een grote uitdaging om in de nieuw te vormen gemeenten de uitvoering van deze opdrachten constructief te verbinden, zodat ze elkaar versterken en aanvullen. Daarbij moet en kan het mobiliseren en faciliteren van de kracht in de samenleving als hefboom en hulpmiddel dienen om de andere opdrachten goed uit te voeren.

De nieuwe gemeente zet en laat de inwoners in wijken, buurten, kernen en al dan niet georganiseerde verbanden in de eigen kracht. Zij stimuleert 'samen-redzaamheid' en zorgzaamheid naar elkaar toe, stimuleert en faciliteert betrokkenheid, verantwoordelijkheid en initiatieven van inwoners. De nieuwe gemeente schetst kaders waarbinnen initiatieven genomen kunnen worden. De gemeente stelt een helder profiel op waarin duidelijk staat wat van de gemeente verwacht mag worden. Zij vormt een open organisatie in relatie met de wereld om haar heen, benut netwerken, maakt gebruik van de samenwerking met partijen uit haar omgeving en verbindt organisaties.

De drie hoofdopdrachten voor de nieuwe gemeente zijn als volgt geformuleerd:

- I. Het in de kracht zetten van wijken, buurten, kernen en (al dan niet georganiseerde) inwoners. Dit sluit aan bij de missie en biedt extra mogelijkheden om de missie te realiseren.
- II. Het aangaan en versterken van constructieve allianties en partnerships op bestuurlijk, economisch en maatschappelijk terrein op lokaal, regionaal, provinciaal en (op onderdelen) landelijk niveau, om daarmee de kwaliteitsopgaven voor de nieuwe gemeente te ondersteunen.
- III. Het vormen van een financieel gezonde en slagvaardige gemeente die in staat is om dagelijkse werkzaamheden zo kosteneffectief en hoogwaardig mogelijk uit te voeren. Die tegelijkertijd flexibel en creatief kan omgaan met de veranderingen en bewegingen in de samenleving en opvattingen van inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers.

Inhoudelijke thema's en ontwerpcriteria

De input uit het dialoogproces is geordend aan de hand van zeven inhoudelijke thema's die centraal staan in het functioneren van de nieuwe gemeenten. Een beschrijving van deze thema's in de bouwstenennotitie opgenomen:

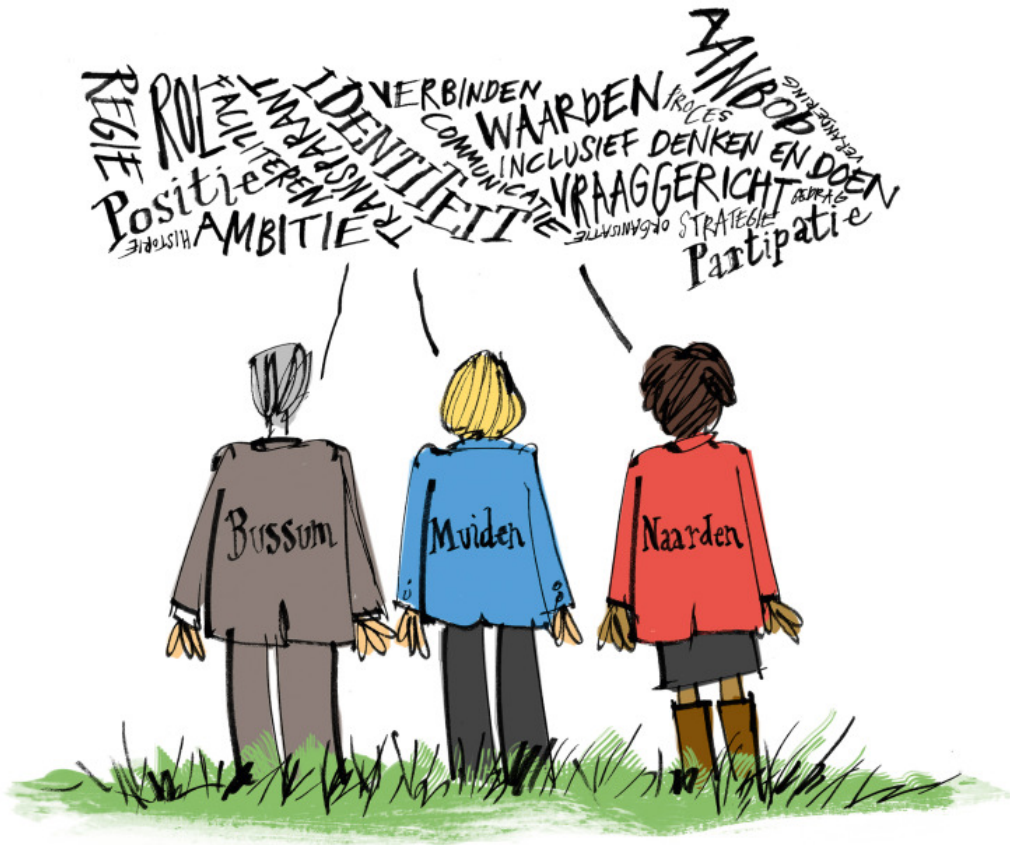
- Identiteit
- Wijk- en kerngericht werken
- Ruimtelijke en economische opgaven
- Welzijn, educatie en sociaal domein
- Participatie
- Dienstverlening en informatievoorziening
- Gevolgen voor bestuur en organisatie.

Een groot deel van de input binnen deze thema's zal zijn weg moeten vinden in keuzes voor de nieuwe gemeenteraad na 1 januari 2016. De onderstaande punten zijn mede richtinggevend voor de opstelling van de besturingsfilosofie (incl. kerngericht werken en participatie) en de dienstverleningsvisie.

Tevens hebben enkele van deze punten gevolg voor de inrichting van de organisatie en de informatievoorziening in de nieuwe organisatie. Ook bieden de keuzes houvast bij de voorbereiding op het ontwikkelen van een gezamenlijke bestuurlijke en ambtelijke cultuur in de nieuwe organisatie. Deze richtingen zullen door de huidige gemeenteraden bepaald moeten worden. De volgende punten moeten voor 1 januari 2016 verder worden uitgewerkt:

- a. Uitwerken van een inrichting van kern- en wijkgericht werken. Denk aan stads- & dorpsraden, wijk/kernwethouders, buurtplatforms, buurtpreventie en aan kaders voor centrale en decentrale beleidsruimte. Dit omvat ook hoe de gemeente het algemeen belang wil waarborgen binnen het kern- en wijkgericht werken.
- b. Uitwerken van kaders voor participatie bij beleidsvorming en uitvoering. Denk hierbij aan bijvoorbeeld aan het opstellen van een kadernota en leidraad voor projecten voor de nieuwe gemeente.
- c. Zorgen voor een open transparante houding van de gemeente en een kleine afstand tussen bestuur en inwoner. De gemeente is toegankelijk voor dialoog, geïnteresseerd, betrokken en vertaalt wat ze ophaalt in dienstverlening, producten en beleid. Ambtenaren en bestuurders zijn een 'antenne' in de samenleving en zichtbaar voor inwoners.
- d. Inzetten op dienstverlening die toegankelijk, laagdrempelig, snel, herkenbaar en kosteneffectief is. Daarbij is het uitgangspunt: standaardiseren en digitaliseren van de basisdienstverlening waar mogelijk en het leveren van maatwerk waar nodig (complexe vraagstukken).

Bouwstenennotitie visie/missie NMB

Behoort bij Visie/missie document *Wel-'varend' wonen, werken en wel-'zijn' in een groots gebied*

Datum: 17 juni 2014

Leeswijzer

Deze bouwstenennotitie behoort bij het visie/missiedocument *Wel-'varend' wonen, werken en wel-'zijn' in een groots gebied*. Het visie/missie document scheidt een gemeenschappelijke kader voor het totaal van het fusieproces en bevat bindende uitspraken als kader voor de verdere voorbereiding van de nieuwe gemeente. Deze bouwstenennotitie bevat een thematische uitwerking van veel van wat in het dialoogproces naar voren is gekomen. De inhoud zal als richting en leidraad worden gebruikt bij de verdere voorbereiding van de nieuwe gemeente en als input in de loop van het verdere voorbereidingsproces door zowel de gemeenteraden als door de Stuurgroep te nemen beslissingen op diverse terreinen. Over de wijze waarop deze input daarbij wordt benut zullen de raden in de loop van het proces worden geïnformeerd.

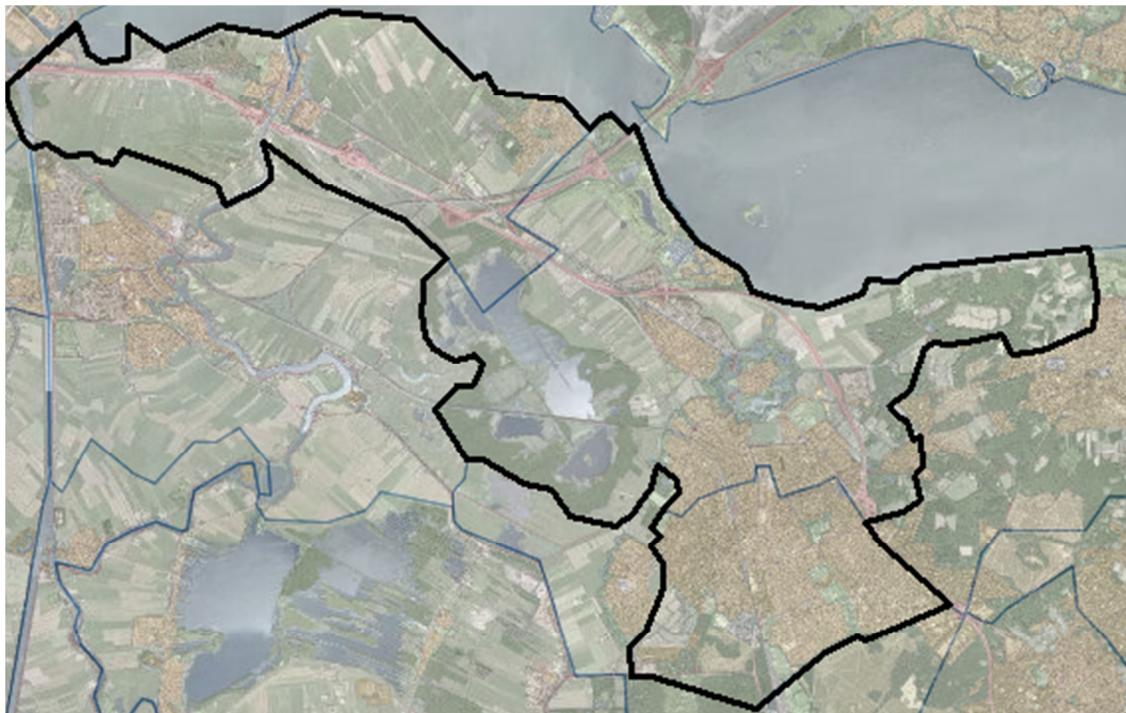
Thema's:

1. Identiteit	pag.	2
2. Wijk- en kerngericht werken		4
3. Ruimte en economie		5
4. Welzijn, educatie en sociaal domein		6
5. Participatie		7
6. Dienstverlening en informatievoorziening		8
7. Gevolgen voor bestuur en organisatie		8

1. Identiteit

De identiteit van een gemeente wordt ontleend aan de kenmerken en aan het profiel van die betreffende gemeente. De identiteit ligt niet vast en ontwikkelt zich continu. De identiteit van de gemeentelijke organisatie bestaat uit de visie, missie, de kernkwaliteiten en de waarden en normen van de organisatie. Identiteit is iets dat wordt getoond in interactie met jezelf en anderen. Een vitale identiteit geeft richting, werkt bindend en inspirerend.

Met de samenvoeging van de drie gemeenten Naarden, Muiden en Bussum ontstaat een nieuwe gemeente met een oppervlakte van 77,51.km² en bijna 60.000 inwoners. De nieuwe gemeente wordt ten noorden begrensd door het IJmeer en het Gooimeer. Aan de oostzijde bevindt zich de grens met Huizen, Blaricum en Laren. Ten zuiden grenst de nieuwe gemeente aan de gemeente Hilversum (en de Hilversumse Meent). Ten westen aan de gemeenten Wijdmeren (incl. Weesp).

Context

De huidige kernen die samen de nieuwe gemeente zullen vormen, hebben ieder een eigen identiteit. Bussum heeft diverse wijken en is het lommerrijke dorp met veel en hoogwaardige basisvoorzieningen (scholen, winkels, zwembad, theater, bibliotheek, station). Naarden kenmerkt zich vooral door de historische cultuurwaarde van de Vesting en de hoogwaardige groene omgeving. Muiden en Muidenberg onderscheiden zich eveneens door een groot cultuur-historische waarde (Muiderslot en Pampus) en een waterrijke omgeving (inclusief haven). Alle drie gemeenten kunnen bestempeld worden als 'forensengemeente': relatief veel inwoners werken buiten hun woonplaats. Zij hechten veel waarde aan de hoogwaardige woonomgeving die de drie gemeenten bieden.

De waarden die men (rapportage e-participatie 2014) belangrijk vindt voor de nieuwe gemeente zijn: Financieel gezond en kostenefficiënt met een lastenverlichting voor inwoners. Verder een groene, duurzame gemeente waarin minimaal het behoud van het milieu een centraal onderdeel is van het gemeentebestuur. Inwoners vinden het ook belangrijk dat tradities en de culturele- en historische eigenheid van de deelgemeenten behouden blijft. Ze willen het beste van drie werelden. Ze willen ook een sociale en rechtvaardige gemeente die zorgt voor kwetsbare inwoners. Maar ook een gemeente waarin mensen wonen die met respect en tolerantie met elkaar omgaan. De gemeente kenmerkt zich verder door gezellige winkel- en uitgaanscentra, ruimte voor recreatie en een enorme aantrekkingskracht op toeristen. Mensen willen in een bruisende gemeente wonen met een actief gemeenschapsleven. Een gemeente waarin initiatieven van inwoners worden gestimuleerd door de luisterende gemeentelijke organisatie waar inwoners ook invloed op uitoefenen. Inwoners voelen zich gehoord en ondersteund door ambtenaren en bestuurders. Ook wil men leven in een veilige gemeente waar de criminaliteit verder wordt teruggedrongen. Tenslotte wil men een gemeente waarin goed wordt samengewerkt met de wijken/kernen, de omliggende gemeenten maar ook met de Provincie Noord-Holland en het Rijk.

Ten aanzien van de gemeentelijke organisatie is de fusie een kans ieders bestaande krachten te benutten en versterken:

- o Muiden 56 medewerkers: integraal denken, flexibel, loslaten, creatief, efficiënt, historisch besef, intensief verenigingsleven;
- o Naarden 123 medewerkers: historisch besef, wijkplatforms en wijkgericht werken, sterke sociale samenhang in bepaalde wijken, toerisme, projectmatig werken, burgerparticipatie, compacte organisatie;
- o Bussum 267 medewerkers: degelijk, grotere schaal denken, specialisten, toegankelijk, voorzieningen voor de regio, Bussumse Werkwijze.

De waarden die men (rapportage e-participatie 2014) belangrijk vindt voor de nieuwe gemeentelijke organisatie zijn: Een groene, duurzame en rechtvaardige organisatie waarin de mensen (en milieu en dier) centraal staan. De organisatie komt op voor de kwetsbaren in de samenleving. Een creatieve en vernieuwende organisatie die echt luistert naar haar klanten. Efficiënt en innovatief, klantgericht, goede prijs-kwaliteit verhouding voor producten. Tenslotte een betrouwbare organisatie die problemen erkent en oplost en degelijke producten en diensten levert.

Leidraad

Borging, versterking en ontwikkeling van de hoge kwaliteit van wonen, werken en samenleven, vanuit de bestaande kracht in de gemeenschap. De gemeenten en inwoners hebben veel met elkaar gemeen. Ze liggen alle drie in de regio Gooi- en Vechtstreek. Een gebied met een rijk verleden én een rijk heden. Er bestaan veel dwarsverbanden tussen de gemeenten: bewoners maken al gebruik van voorzieningen in alle drie de gemeenten. Er zijn ook verschillen: Bussum is een dichtbevolkt dorp met een hoog niveau aan voorzieningen. Muiden heeft stadsrechten en veel water. Naarden heeft ook stadsrechten en een groene omgeving. Juist door deze diversiteit en verschillende krachten (het faciliteren van wonen, vrije tijd, zorg én hoogwaardige dienstverlening) vormt de nieuwe gemeente een aantrekkelijke en sterke bestuurlijke speler in de Metropoolregio Amsterdam. Een ander punt is dat de nieuwe gemeente een sterkere bestuurlijke en maatschappelijke speler in de regio en landelijk wil zijn en in die rol ook de nieuwe identiteit wil ontwikkelen.

De nieuwe gemeente zet in op versterken van de identiteit, waarmee het bijdraagt aan een krachtiger lokale gemeenschap. Zet ook in op versterken van de zorg voor elkaar binnen de gemeenschap, maar heeft nadrukkelijk ook een vangnetfunctie, waarbij ze ervoor zorgt dat iedereen in staat wordt gesteld mee te doen.

Geografische en politieke kenmerken Naarden, Muiden, Bussum

Aantal inwoners:

Aantal inwoners (d.d. 11 dec. 2013)	Oppervlakte:
Bussum : 32.631	8,11 km ²
Muiden/Muidenberg : 6.393	36,51 km ²
Naarden : 17.263	32,89 km ²
Totaal: 56.287	77,51 km ²

Wijken 2014:

Bussum: Het Spiegel, Brediuskwartier, Centrum en de Eng
Naarden: RemCom, Parkwijk, Vesting, Naarderbos, Keverdijk/Thijssepark/Vierhoven (KTV)
Muiden en Muidenberg: Vesting, Mariahoeve, Noord-West, Karveel, kom Muiderberg, Buitendijke, de Hakkelaar (buurtschap)

Bodemgebruik [ha] (2010)

	Totaal	Verkeers-terrein	Wonen	Horeca/openbare voorz./cultuur/bedrijven	Recreatie	Agrarisch	Bos en natuur	Water
Bussum	811	41	457	86	60	40	102	7
Muiden	3651	125	98	40	39	956	163	2206
Naarden	3289	136	309	84	214	682	711	1148

Politiek (gemeenteraad 19 maart 2014)

Verkiezingen	Opkomst	VVD	PvdA	Groenlinks	CDA	D66	Hart voor Bussum	Gooise Ouderen Partij	Ons MM	Totaal zetels
Bussum	57,1%	5	3	2	2	4	5	2		23
Muiden	64,84%	3	3	-	2	3	-	-	2	13
Naarden	61,84%	5	2	3	3	4				17

2. Wijk- en kerngericht werken

Context

De fusiegemeente zal bestaan uit meerdere kernen met allen een eigen identiteit en gemeenschap. Alle kernen kennen een intensief verenigingsleven. In wijkgericht werken komen beheer openbare ruimte, sociale aspecten (sociale duurzaamheid, verenigingsleven) en veiligheid bij elkaar. De ervaringen met wijkgericht werken als structurele participatie verschillen per gemeente en per wijk.

In de veranderende verhouding tussen overheid en inwoners, willen bewoners graag meer invloed op hun directe leefomgeving. Dit past bij de veranderende rol van de overheid, waarbij er uitgegaan wordt van de betrokkenheid en eigen kracht van bewoners.

De regie over de veiligheid komt steeds sterker bij de gemeente te liggen, zonder dat daarvoor extra middelen beschikbaar komen. Daarentegen ligt het in de verwachting dat (zeker ook na de invoering van de Nationale Politie) de politie zich steeds verder zal concentreren op de kerntaken, waardoor bijvoorbeeld de BOA's zwaarder worden belast. Naast een mogelijke versteviging van de inzet van de gemeente zal dit ook tot gevolg hebben dat steeds vaker een beroep moeten worden gedaan op eigen verantwoordelijkheid van en participatie door burgers voor de leefbaarheid en kwaliteit van de woonomgeving.

Leidraad

Het investeren in sterke gemeenschappen (sociale verbanden : kernen, wijken, buurten, verenigingen e.d.) staat centraal in de nieuwe gemeente. De gemeenschappen worden daar waar mogelijk zelf in staat gesteld vorm te geven aan hun eigen situatie/omgeving, zowel fysiek als sociaal. De visie op ontwikkeling en beheer verandert: de gemeente wil meer ruimte bieden voor initiatieven van bewoners. Daar waar de gemeente de regie heeft, is het algemeen belang leidend. De sturing van de gemeente zal verschuiven van inhoudelijk naar procesgericht.

Om deze punten vorm te geven zal de nieuwe gemeente een inrichting voor wijkgericht werken uitwerken. Denk hierbij aan keuzes voor bijvoorbeeld stads- & dorpsraden, wijkwethouders, buurtplatforms, buurtpreventie e.d. en aan kaders voor centrale en decentrale beleidsruimte. Ook om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen, en daarbij het algemeen belang te waarborgen, zijn kaders nodig.

3. Ruimte en economie

Context Ruimte

Landschappelijk gezien bestaat het grondgebied van de nieuwe gemeente uit twee gebieden:

- Het gebied ten oosten van de Vecht

Dit is een gebied met zeer gevarieerd landschap, wat een aantrekkelijk woon- en leefklimaat oplevert. Als doelstelling geldt voor dit gebied: behouden en versterken van de bestaande kwaliteiten (Structuurvisie Naarden-Bussum 2014). Deze doelstelling geldt eveneens voor Muiden. De doelstelling leidt er toe dat ten oosten van de Vecht alleen binnenstedelijk beperkt gelegenheid is voor kleinschalige ontwikkelingen.

- Het gebied ten westen van de Vecht.

Dit gebied is minder divers en ondervindt een grote druk vanuit de regio Amsterdam-Almere, met de bijbehorende infrastructurele opgaven. Het rijk heeft bepaald dat dit deel van de gemeente ingezet moet worden om grote woningbouwopgaven op te lossen (Krijgsman en Bloemendalerpolder). De gemeente heeft hierin geen grondpositie. De ontwikkelingen worden uitgevoerd door private partijen. Samen met de gemeente Weesp wordt een nieuwe woonwijk met maximaal 2.750 woningen in de Bloemendalerpolder gerealiseerd, waarbij 2/3 van de polder groen blijft. *(Inmiddels hebben Provinciale Staten in het herindelingsadvies aan Gedeputeerde Staten een grenswijziging voorgesteld, waarbij de Bloemendalerpolder geheel wordt toegewezen aan de gemeente Weesp)*. Ten westen van Muiden worden op het terrein van de Krijgsman circa 1200 woningen gebouwd en op de Brediusgronden komt ruimte voor een hotel, woningen en sportvelden. Het project 'Verder met de Vesting Muiden' betreft herstel van de vestingwerken en versterking van het historische centrum.

In Naarden ligt het zwaartepunt op het behoud en versterken van de waarden van Naarden. Dit komt bij elkaar in het project 'Naarden buiten de Vesting'. Daarbij wordt onder meer een nieuwe vaarbinding naar het Gooimeer gecreëerd en vindt natuurontwikkeling, herverkaveling en herstel van de schootvelden plaats. Daarnaast kent Naarden een beperkte woningbouwontwikkeling, vooral binnen het stedelijk gebied (inbreiding).

In Bussum zijn vooral in en rond het centrum diverse kleinschalige inbreidingsprojecten (o.a. Scapino-Nieuwe Brink, Mariënborg, Veldweg) en aan de zuidrand een tweetal revitaliseringsprojecten (MOB-complex en Palmkazerne) voorzien.

Voor het gehele gebied is de bereikbaarheid redelijk op orde, maar deze staat wel continu onder druk. Dit hangt samen met keuzes ten aanzien van de infrastructuur op een hoger niveau (vooral snelweg en spoor), waarvoor gemeenten niet het bevoegd gezag zijn. Overleg met hogere overheden over de barrièrewerking van het spoor heeft nog niet geleid tot zicht op maatregelen die leiden tot een structurele verbetering. Ter uitvoering van het Tracébesluit Schiphol-Amsterdam-Almere wordt de A1 verlegd en verbreed en wordt er een aquaduct onder de Vecht en nieuwe brug voor lokaal verkeer gebouwd. Daardoor zullen de verkeersstromen ingrijpend veranderen.

Goed bereikbaar, kleinschalig en gevarieerd, is de ambitie van de huidige gemeenten. Kleinstedelijk wonen in een groots landschap is wat getracht wordt de inwoners te bieden.

Context Economie

De huidige drie gemeenten werken op het thema economie al jarenlang samen in regionaal verband. Ondanks dat sprake is van gemeentelijk economisch beleid, met een onderscheidende lokale invalshoek, delen de drie gemeenten de speerpunten die op het niveau van de Regio Gooi en Vechtstreek zijn vastgelegd. De samenwerking krijgt vorm in een (nog in ontwikkeling zijnde) Regionaal Economische Agenda, waarop (gevraagd en ongevraagd) wordt geadviseerd door de Economic Board Gooi en Vechtstreek. De vier speerpunten van beleid zijn Multimedia, Recreatie en

Toerisme, Zorg economie en Werklocaties (zorg voor voldoende ruimte voor werk in de regio, in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin). De regionale ambities op deze vier speerpunten worden door vier afzonderlijke innovatieplatforms behartigd.

Voor de uitvoering van toeristische promotie werken de drie gemeenten met het Regionaal Bureau voor Toerisme Gooi & Vecht (RBT). In de afzonderlijke gemeenten is recent stadspromotie opgestart in samenwerking met lokale ondernemers. En daarnaast ondersteunen de gemeenten culturele instellingen om het hoogwaardige aanbod te behouden en te versterken.

Op het gebied van 'Werk' vormen de drie gemeenten al jaren samen één uitvoerende sociale dienst. Daarnaast wordt er regionaal arbeidsmarktbeleid gevoerd met onder andere een Werkgeversservicepunt Gooi & Vecht (WSP) en beleid op Social Return (SROI).

In het kader van de Participatiewet (Sociaal Domein) wordt een regionaal Werkbedrijf opgericht. Werkgevers hebben toegezegd landelijk 125.000 garantiebannen te scheppen. Lokale werkgevers moeten een deel van deze banen creëren. Deze ontwikkelingen, de verwachte economische groei en de hieraan gekoppelde krapte op de arbeidsmarkt, vragen meer samenwerking van overheden met onderwijsinstellingen en ondernemers.

Leidraad

De nieuwe gemeente zet in op het behoud en ontwikkelen van groen, veilig, gezond, schoon en duurzaam. De gemeente biedt een hoogstaand woon-, werk- en leefklimaat voor iedereen, met de mogelijkheid om te recreëren en te winkelen, met hoge kwaliteit voorzieningen, zorg en culturele voorzieningen. De gemeente biedt jong en oud een thuis met alle benodigde voorzieningen binnen handbereik. De nieuwe gemeente benut elkaars gebiedseigen kwaliteiten en draagt zorg voor een evenwichtige balans tussen wonen, recreatie, werken en infrastructuur, bereikbaarheid en veiligheid.

De nieuwe gemeente onderschrijft de speerpunten van economisch beleid, zoals die op het niveau van de Regio Gooi en Vechtstreek zijn vastgelegd. De gemeente omarmt en houdt rekening met nieuwe vormen van ondernemerschap: thuiswerken, bedrijfsverzamelgebouwen, samenwerking qua locaties, netwerken, ZZP'ers, social networking, crowdfunding (alternatieve manieren van financiering). De gemeente levert een bijdrage aan het realiseren van garantiebannen door samenwerking met onderwijsinstellingen en ondernemers.

Deze uitdagingen voor de nieuwe gemeente sluiten aan op de huidige ambities.

4. Welzijn, educatie en sociaal domein

Context

Vanaf 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de decentralisaties in het sociaal domein (werk en inkomen, Wmo als jeugdhulp). De (fusie)gemeenten Bussum, Naarden en Muiden werken al samen in de uitvoeringsdienst Bussum om de krachten te bundelen bij de uitvoering van deze taken. Ook werken de gemeenten samen in de Regio Gooi en Vechtstreek bij de inkoop van maatwerkvoorzieningen en beleidsontwikkeling.

Het basisprincipe van de gemeenten Naarden, Muiden en Bussum is dat **iedereen meedoet**. Hierbij staat de **vraag centraal** en wordt zoveel mogelijk de **eigen kracht** van mensen benut. Voor individuele en algemene voorzieningen betekenen deze uitgangspunten dat deze gericht moeten zijn op de vraag, de eigen kracht van inwoners moeten benutten en – vooral - versterken en dat ze uiteindelijk bijdragen aan maatschappelijke deelname van inwoners. Bijdragen betekent zelfredzaam zijn. Dit vraagt onder andere versterking van de basisvoorzieningen, zoals onderwijs, maatschappelijk werk en (jeugd)gezondheidszorg. Basisvoorzieningen dragen bij aan de zelfredzaamheid van de inwoners en kunnen problemen voorkomen, waarvoor kostbare individuele zorg nodig is. Daar waar nodig zet de gemeente een maatwerkvoorziening in om de zelfredzaamheid en/of participatie te bevorderen of te ondersteunen. Hierbij wordt ernaar gestreefd de regio zoveel mogelijk bij de klant te leggen. Dit betekent dat de inwoner de resultaten benoemt die hij/zij wil realiseren. Samen met de gemeenten wordt onderzocht welke (aanvullende) ondersteuning nodig is om dit resultaat ook daadwerkelijk te realiseren. Bijdragen betekent ook zelf als inwoner anderen ondersteunen om mee te kunnen doen, wederkerigheid. Door het bijvoorbeeld te koppelen aan activiteiten die voor inwoners aantrekkelijk zijn of waarvoor zij

specifieke talenten en belangstelling hebben. Resultaat is een rijk sociaal netwerk dat bijdraagt aan de behoeften van inwoners, terwijl dezelfde inwoners zich tegelijk inzetten voor anderen.

De Lokale Transitie Agenda (LTA) NMB geeft aan welke stappen er gezet moeten worden om de gemeenten zo optimaal mogelijk voor te bereiden op de nieuwe taken en verantwoordelijkheden. De LTA waarborgt zo een goede implementatie van de decentralisaties.

Leidraad

Het uitgangspunt is dat gemeenten de ondersteuning dichterbij de inwoner kunnen organiseren en beter in staat zijn de eigen kracht van inwoners en het sociaal netwerk in te zetten. Zowel op het terrein van werk en inkomen, Wmo als jeugdhulp is een verschuiving van het aanbod nodig; deze zal zich enerzijds meer moeten voegen naar de vraag, maar zal zich anderzijds meer moeten richten op de vergroting van de eigen mogelijkheden van inwoners.

Het toepassen van de eigen oplossingen door mensen werkt vaak meer effectief en voorkomt of vermindert een beroep op (dure) professionele ondersteuning, zodat het beschikbare budget toereikend is en blijft. De preventie, vroegsignalering en -interventie zijn hierbij cruciaal.

Er is in de nieuwe situatie geen wettelijk recht meer op zorg, maar de hulp die nodig is wordt geboden. Voor de gemeenten geldt: niet 'zorgen voor', maar 'zorgen dat'. Dus als er direct specialistische hulp nodig is, wordt deze ook direct ingezet. Wanneer meerdere vormen van hulp nodig zijn geldt: één kind – één gezin één plan één regisseur. Wanneer complexe/intensieve gespecialiseerde hulp nodig is geldt: 'niet indiceren maar arrangeren', maatwerk leveren dus. Het resultaat dat inwoners willen realiseren staat centraal in het toekennen van voorzieningen. De individuele voorzieningen dienen aan te sluiten bij de behoefte en mogelijkheden van de inwoner. De uitdaging ligt in het waarborgen dat inwoners kunnen deelnemen en een rol kunnen (blijven) spelen in de vormgeving van hun bestaan.

Eenzijds betekent dit dat voor de realisatie van deze doelen hulpbronnen en organisatorische vormen ter beschikking dienen te staan, anderzijds zijn wederkerige diensten hierbij cruciaal en dient een ieder waar nodig en mogelijk anderen te ondersteunen om mee te kunnen doen. We willen dat alle inwoners in Naarden, Muiden en Bussum evenredig kunnen profiteren van collectieve en zo nodig maatwerkvoorzieningen. Iedereen doet mee, ook als het gaat om werk, onderwijs, spelen, sport en cultuur. We stimuleren en faciliteren een samenleving waarin drempels die inwoners met beperkingen ervaren worden verminderd of overbrugbaar worden gemaakt. We kiezen eerst voor ondersteuning binnen reguliere voorzieningen. Specifiek georganiseerde vormen zijn beschikbaar indien de reguliere voorzieningen onvoldoende mogelijkheden bieden. De participatiewet stimuleert dat inwoners met een gering arbeidsvermogen, toch hun plek vinden in reguliere banen en niet louter bij vormen van beschermt werk. Het passend onderwijs zet in op ondersteuning van leerlingen met specifieke behoeften op het terrein van leren, concentreren, samenwerken, binnen de reguliere school.

5. Participatie

Context

In de veranderende verhouding tussen overheid en inwoners, willen bewoners graag meer invloed op beleid en uitvoering waar het raakt aan hun (fysieke en sociale) leefomgeving. Dit past bij de veranderende rol van de overheid, waarbij de gemeenschap vooraf, tijdens en na het proces een rol en verantwoordelijkheid krijgt. De gemeente is er als overheid echter ook om het algemeen belang te behartigen. Ze balanceert tussen de directe (participatieve) democratie en de gekozen (representatieve) democratie.

Leidraad

Zowel ambtenaren als bestuurders zijn zichtbaar, integer en benaderbaar. Dat wil zeggen dat ze transparant en open zijn over het proces en inhoud. Ambtenaren en bestuurders gaan meer naar buiten, de samenleving in, signaleren wat er leeft. Zij vormen de antennes in de samenleving. Partijen en inwoners krijgen ruimte om initiatieven te nemen. De gemeente is toegankelijk voor dialoog, geïnteresseerd, betrokken en vertaalt wat ze ophaalt in dienstverlening, producten en beleid. De gemeente faciliteert initiatieven van inwoners; inhoudelijk en procesmatig door middel van - ruime - kaders. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een kadernota en leidraad voor projecten. Dit vraagt van de gemeente: loslaten en vertrouwen en een verschuiving van

inhoudelijke naar een meer procesmatige sturing. Bij tegengestelde belangen staat het algemeen belang voorop en treedt de gemeente op als 'scheidrechter'.

6. Dienstverlening en informatievoorziening

Context

Bedrijven en burgers kunnen zaken die ze met de nieuwe gemeente doen digitaal afhandelen. Burgers krijgen het recht om elektronisch zaken te doen. Hierbij past een transparante overheid die de digitale mogelijkheden inzet voor betere dienstverlening en voor gegevensuitwisseling, en een overheid die burgers centraal stelt in de informatiestromen. Voor het inrichten van de dienstverlening betekent dat: een optimale dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten, inzetten op goedkopere kanalen en op kanaalsturing. Maatwerk leveren waar dat nodig is. De dienstverlening is inclusief: inwoners die, om welke reden dan ook, niet in staat zijn digitaal zaken te doen, kunnen bij de nieuwe gemeente terecht via andere kanalen (telefoon, balie, huisbezoek).

Per 1 januari 2015 moet in het kader van de drie transities een integrale toegang gerealiseerd zijn voor jeugd, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen. Omdat Bussum de uitvoering ook voor Naarden en Muiden voor haar rekening neemt, geldt de inrichting van een (integraal) 'klantdienstencentrum sociaal domein (KDC)' als een lokale opgave die Bussum, Muiden en Naarden samen moeten vormgeven. Samenvattend zijn de uitgangspunten: integrale ontschotte benadering van de klantvraag, de behoefte van de klant centraal stellen (maar wel zo efficiënt mogelijk inrichten), uitgaan van mogelijkheden en eigen kracht inwoner, eerst eigen netwerk, eerst collectieve basisvoorzieningen, versterken inclusieve samenleving. Er is besloten dat de dienstverlening op het sociale domein vooralsnog separaat van de overige dienstverlening wordt georganiseerd. De frontoffice zal dus aanvankelijk gesplitst zijn in een onderdeel sociaal domein en een onderdeel 'overige diensten'.

De veranderende positie van de inwoners ten opzichte van de overheid en de toenemende behoefte aan openheid en transparantie maakt dat er internationaal een trend te zien is waarbij publieke organisaties hun informatie openstellen voor de burger en ondernemer. Open Data betekent dat de overheid haar gegevens beschikbaar stelt (met inachtneming van regels rond privacy en beveiliging), zodat inwoners beter geïnformeerd worden en de markt op basis van die gegevens nieuwe diensten voor burgers of ondernemers kan ontwikkelen. Open Data leiden tot extra innovatie in de maatschappij en leveren een bijdrage aan een interactieve beleidsvorming.

Leidraad

De behoefte van de inwoner staat centraal in de dienstverlening. Ondanks schaalvergroting moet de dienstverlening dicht bij de inwoner gebracht worden, fysiek en/of digitaal. De nieuwe gemeente organiseert één ingang voor inwoners, instellingen en bedrijven waar alle kanalen geïntegreerd zijn. Dienstverlening is inclusief: iedereen (ook de digibeten, minder validen) moet optimaal toegang hebben. De dienstverlening wordt efficiënt ingericht: standaardisatie en digitaal waar mogelijk en maatwerk waar nodig (complexe vragen, bijvoorbeeld zorgvragen, wmo, jeugd). Investeren in informatisering en automatisering gelden daarbij als randvoorwaarde. De nieuwe gemeente communiceert helder en open met de inwoners over de dienstverlening. De nieuwe gemeente is geen experimentele koploper, maar wel de eerste die 'bewezen concepten' adopteert en kiest voor solide leveranciers. De gemeente staat positief tegenover het ontsluiten van Open Data als katalysator voor innovatie.

7. Gevolgen voor bestuur en organisatie

De keuzes voor genoemde richtingen in de visie en missie hebben gevolgen voor verdere inrichting van de organisatie en de besturingsfilosofie. De volgende punten zijn tijdens het dialoogproces en uit de online vragenlijst (e-participatie) opgehaald als zijnde belangrijk voor de nieuwe gemeentelijke organisatie.

Bestuurskracht

De opgaven vragen een flinke bestuurskracht. Van het bestuur wordt een heldere visie op de bestuurlijke en ambtelijke organisatie verwacht. Duidelijkheid over elkaars rollen is daarbij essentieel. En, misschien nog wel belangrijker, het consequent vasthouden aan die rollen. Dat geldt voor gemeenteraad, college, directies, ambtenaren, inwoners en stakeholders.

Ook wordt van een bestuurskrachtig bestuur verwacht dat het duidelijke kaders opstelt en hanteert. Een bestuurskrachtig bestuur maakt scherpe keuzes, werkt efficiënt en transparant. Het zorgt voor een eenduidige uitstraling.

Organisatie-inrichting

Van de gemeentelijke organisatie wordt verwacht dat zij efficiënt, doelmatig werkt en dat zij financieel gezond is. Daarvoor is een slanke, wendbare organisatie nodig, waarbij verantwoordelijkheden laag in de organisatie liggen, inclusief de bijbehorende mandaten. Een organisatie die met een zorgvuldige procesinrichting bijdraagt aan efficiency en effectiviteit. Een organisatie die medewerkers uitdaagt initiatieven te nemen en ruimte geeft aan ontwikkeling van medewerkers. Innovatiekracht wordt gewaardeerd en gestimuleerd. De medewerkers zijn breed inzetbaar; het personeelsbestand is van stevige kwaliteit en deskundigheid. Investeren in goede informatievoorziening en ICT zijn essentiële randvoorwaarden voor het goed functioneren van een dergelijke organisatie en het beschikbaar stellen van open data.

Competenties

De competenties die bij een krachtig gemeentebestuur en een efficiënte, effectieve gemeentelijke organisatie horen, zijn van toepassing op zowel bestuurders als op ambtenaren. Waarom doen we wat we doen? Strategisch denken is een kerncompetentie.

De veranderende rol van de overheid en de grotere invloed van inwoners op hun eigen leefomgeving, maken dat van de gemeente verwacht mag worden dat zij gemakkelijk aanspreekbaar is. Dat zij denkt in mogelijkheden in plaats van problemen. Dat zij daadwerkelijk luistert naar inwoners, hen opzoekt, met hen optrekt, helder communiceert en daarbij verwachtingen zorgvuldig managet.

Vertrouwen, loslaten en samenwerken, daar gaat het om in de gemeentelijke rol van faciliteren, mobiliseren van initiatieven, regisseren en onderhandelen met inwoners en stakeholders.

Klanttevredenheid en klantbehoefte zijn leidend; dit uitgangspunt vereist dat experimenteren mag. Dat de gemeente zich kwetsbaar durft op te stellen en helder is in keuzes als het een keer niet goed uitpakt.

Inclusief denken en doen wordt daadwerkelijk vertaald in gedrag en beleid.